

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavssa Helvetica Orthodoxae Fidei

Murner, Thomas

Lucernae, 1528

VD16 M 7034

D. Eckivs.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29525

CONCLUSIO PRIMA.

esse, seu transitum siue phasē. Scriptura inquam agno pascale
tale nomē dat, & hoc quid est aliud quam dici institutionem
esse ceremoniæ. Est enim memoria qualiter occisus sit agnus
pascale, quod clarius in uerbis cœnæ apud Euangelistā Lu-
cam exprimitur, quum dicit, Hoc poculum siue potus no-
uum est testamentū in meo sanguine, quod pro uobis effun-
detur. Qui ergo nouit, quid nouum sit testamentum siue no-
uum fœdus, quod cum Deo pepigimus, quod scilicet eius as-
securati simus, iam tūm deueniet ad genuinum istorum uer-
borum sensum. Noltrum namq; cum Deo testamentum in
cruce est, per testatoris mortem, & per sanguinis effusionem
ueri, unici, & immaculati sacrificij Christi in cœna confirma-
ti. At hic rememoratio est, & talis nobilissimi testamenti an-
nuntiatio. Nunc uero, quum in uerbis calicis, necessario &
merito talis acceptatur expositio, etiam se aptabit in expositi-
one horum uerborum, Hoc est corpus meum, & aliæ expo-
sitiones, ut peregrinæ reputandæ sunt, neq; huc deseruien-
tes. Quum met ipse Christus nobis hanc det expositionem,
neq; a nobis excogitata est, quum illis adiungat, Hoc facite
in mei memoriã, quasi dicturus hic uobis usus in mea absen-
tia uale sit ultimum & signi memoratiuum. Hic est naturalis
horum uerborum intellectus.

D. ECKIUS.

Dilecti amici de uobis mihi adparet, quasi parum in sco-
lis fueritis, ob idq; formido, quia prolixos & tediosos
doctoris sermones non intellexeritis, hæc mens eius est. Ego
quum pro uenerabili sacramento uerba Christi induxi. Hoc
est corpus meū, uelimeq; illa cum ecclesia intelligere in simpli-
ci sensu ut sonāt, utq; intellecta fuere iam ferme mille & quin-
gentis annis. Contra hoc doctor meus depugnat, uerba sic
non debere intelligi, sed figuratū esse & tropicū sermonem,
sitq; hic sensus, Hoc est corpus meū, intellige hoc significat

M ij

COLLATIO XVII.

uel est figura corporis mei. Ad eius uero inductionē breuiter dico, nos Christianos herere debere apud simplicē Christianum intellectū, nam is scripturis eueri non poterit, neq̄ credendū est dñm nostrū Ihesum ultimū suum uale, & ardua ac salutaria sacramenta, ita uoluisse obtenebratis & obscuris uerbis instituire, quo simplices nos tanto tempore oberrassemus. Nunc ad doctoris uerba. Quis hæc Christi uerba crederet figurate fuisse dicta, quum omēs hij tres Euangelistæ, Matthæus, Marcus, Lucas, sed & Paulus ipse, qui omēs quatuor horū uerborū cōminiscunt, nullus tamen eorū doctoris ostēdit tropicū uel figuratū sermonē. Breuitatis tamen caussa dicit contra nos doctor, dñm Ihesum non dixisse, sicut de lumine in libro Gen. panis ut fiat corpus meum, contra quod dico pro nobis fortius esse, quod suo omnipotēti uerbo dixerit, Hoc est corpus meum, est em̄ enūtiatio simplicior. Neq̄ dñs Ihesus quiddā ad doctoris opinionem expressit, figuram esse corporis sui. Vterq̄ tamen nostrū equi boni essemus stulti conari nos Dei sapientiam discere loqui.

Dilectus dñs meus doctor mihi impingit hodie me dixisse Christū his uerbis cōsecrationē cōmendasse. Non dico ego, Apostolis mandauit, ut in assistēte sibi, Dei gratia his uerbis facerent, quemadmodū & Iacobus apostolus, hunc uerborū sensum habuit, missamq̄ celebrauit, quāuis iam sacerdos nō recte faciat, q̄ cōtra Christianæ ecclesiæ ordinationē (ut reor) parapside panis pleno, & poculo uini missam celebret.

Ultra dicit, quis uerba hæc, Hoc est corpus meū, ita intelligere posset, hæc materia panis mutat in corpus Christi, dico sibi ante oculos depingit quē uult intellectū. Hunc namq̄ ex me non audiuit, accipio inq̄ simplicē intellectū, Hoc est corpus meū, ut corpus ipsum sit. Deus em̄ mētiri nō potest, & si uerū sit ex pane fieri corpus Christi, nō absq̄ trāsmutatione.

Quia tamen doctor ultra ostendit suū figuratū & tropicū sermonē, præcedētia & sequētia uerba cōfirmare. Dico non,
hoc,

CONCLUSIO PRIMA.

hoc equidem quod precedit, Accipite scilicet & comedite, si gura nō est, id quod sequit̄, Hōc facite in mei memoriā, eque nulla est figura, sed notanter dictū, ut admirer dilectū meum dñm doctore audere corā tot hominibus tropū seu figuratū sermonem ex eo facere. Quare ei absq; scripturis non credo, quæ de pane inducit, quum in sacramento corpus sit Christi, & non panis pistorius.

Iterū in uerbulo hoc hoccat, quum quarto ante hac die audiverit hoc uerbulū hoc panem non indicare, sed nec sequēs indicat, sed corpus Christi, quod sub panis specie in suis manibus tenebat, & erit prædicatio idemptica.

Quia tamen dñs meus doctor ex adiūcto apud Lucam & Paulū, Hoc est corpus meū quod pro uobis tradet̄, sic arguatur. Si panis hic corpus Christi esset, fuisset hic panis p nobis crucifixus. Dico ego hoc argumentū apud nos Christianos nihil ualere, quum in sacramento panem manere non dicamus. At eat ipse ad suos in Christo fratres, Lutherū, Buggenhagiū & c. ibi ualet. Hic tamen inuincibile habemus testimoniū doctoris intellectū nō procedere. Nam si sensus esset, Hoc est signū corporis mei, ex eo consequeret̄, hoc signū fuisse crucifixū, quare non nos Christiani, sed pars aduersa panem nō crucifigere, quodq; hoc uerbū est (uti dicit) figurate accipi non possit. Hoc est corpus meū, tm̄ significet, hoc significat corpus meum, impossibile sit, quia & in calice sic accipi oporteret, Luca dicente, Hic est calix & c. Idem dicere oporteret, non esse calicem. Sed hoc calicem significare, quū non nesciat mundus certissimo calicem esse.

Quare om̄is prolixus ab eo inductus sermo non ligat, donec tandē duas induxit scripturas, hoc mihi placeret si scripturas induceret. Prima est Exo. xij. cap. Agnū scilicet pascalem esse transitū dñi, ibi est pro non est, sed pro significat accipit̄. Ad quod respondendo nulla uia ei admitto, sed potius ut literarum peritis bene notū est, pefah hebraice, quod nos pasca

COLLATIO XVII.

nominamus, festum & celebrem pasce diem significare, etiamque agnum significat cum festo cuius plenae sunt scripturae. Satiabor tamen ego textu primi libri Paralip. xxxv. cap. ubi pro sacrificio reperimus in praefato capitulo sacrificium esse pesah ad Deum. Quia uero doctor pro sacrificio seu oblatione siue uictima, germane interpretatus est iuxta Zwinglianam conditionem carnificentiam uel mactationem mihi non placet, estque contra hebraici sermonis naturam, sed nec apud usum ludaeum sic reperiet. Ab illo enim uerbulo zebah quod hebraice sacrificium appellatur, & non carnificentia, uenit hoc uerbulum misbeah, quod altare significat, & non macelli scamnum, ut Gen. viij. habetur, ubi quum Noe altare edificasset, supra illud offerens postque Abraham &c.

Alia litera quibus probare se credit, est significare dicit, Luca scribente. Hic est calix noui testamenti &c. sic arguitur. Calix non est noui testamenti, sed noui testamenti confirmatio est, sicque per sanguinem significatus. Dico ego spiritum sanctum se met exponere, qualiter sanguis noui sit testamenti, ideoque ei credimus, uerba enim Lucae per Mattheum & Marcum declarant, quum dicunt. Hic sanguis meus est noui testamenti. Quia uerba Lucae & Pauli secundum illorum tenorem intelligi debent, quemadmodum ipse met Paulus se exponit in epistola ad Hebr. ix. cap. Sicut & doctores scolasticum inquit, sanguinem esse nouum testamentum confirmatiue. Quamobrem clara Christi uerba, non sinemus obtenebrare cum tropo doctoris & illius figurato sermone, nihil reputantes quod dicat Christum sic intellexisse. Christi equidem ecclesia & sponsa, nobis ostendit alium, & longe meliorem intellectum. Quae multo melius mentem nouit sui sponsi Christi, quam dominus meus doctor. Ideoque & apud ecclesiam permanebimus quae nos non fallat.

D. OECOLAMPADIVS.

Deus pater nobis omnibus concedat ueram cognitionem filij sui Ihesu Christi, fundamentalemque expositionem uerborum
dñi